

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl „Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Graikijai skirtų specialių priemonių iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos“

(COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD))

(2016/C 032/04)

Pagrindinis pranešėjas: Carmelo CEDRONE

Europos Parlamentas 2015 m. rugsėjo 7 d. ir Taryba 2015 m. rugsėjo 28 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 177 ir 304 straipsniais, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Graikijai skirtų specialių priemonių iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos

(COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD)).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto biuras 2015 m. rugsėjo 15 d. pavedė Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyriui atlikti Komiteto darbą šiuo klausimu.

Kadangi darbas skubus, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas savo 511-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2015 m. spalio 6–8 d. (2015 m. spalio 8 d. posėdis), pagrindiniu pranešėju paskyrė Carmelo CEDRONE ir priėmė šią nuomonę 99 nariams balsavus už, 1 – prieš ir 4 susilaikius.

1. Bendrosios aplinkybės ir Komisijos pasiūlymo santrauka

1.1. Ekonominė ir socialinė padėtis Graikijoje ir toliau išlieka labai sudėtinga ir rimta dėl lėto ekonomikos augimo ir viešųjų lėšų, reikalingų augimui paskatinti, trūkumo. Šios padėties priežastys yra gerai žinomos ir pastaraisiais metais bei mėnesiais EESRK ne kartą į jas atkreipė dėmesį. Tokie sunkumai taip pat daro didelę įtaką galimybėms skirti lėšų, būtinų numatytoms ir struktūrinių fondų remiamoms programoms įgyvendinti 2014–2020 m. laikotarpiu, taip pat ir veiksams, susijusiems su 2007–2013 m. laikotarpio liekamosiomis lėšomis.

1.2. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamento Nr. 1303/2013, nustatančio bendrąsias penkių Europos struktūrinių ir investicijų fondų nuostatas, susijusias su Graikijai skirtomis priemonėmis ⁽¹⁾.

1.3. Komisijos pasiūlyme, kuriuo siekiama išspręsti likvidumo ir viešųjų lėšų investicijoms trūkumo problemą Graikijoje, numatytos dvi finansinės priemonės. Iš esmės numatyta mokėjimų asignavimus sutelkti laikotarpio pradžioje – tai neturėtų poveikio biudžetui 2014–2020 m. laikotarpiu – ir padidinti bendro finansavimo normas.

1.4. Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto susijęs tiek su 2007–2013 m., tiek su 2014–2020 m. laikotarpiais.

⁽¹⁾ COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD).

1.5. Kiek tai susiję su 2014–2020 m. laikotarpiu, Komisija siūlo septyniais procentiniais punktais padidinti sanglaudos politikos programoms, kuriomis siekiama investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo (ERPF, ESF ir SF), ir EJRF remiamoms programoms prieinamo pradinio išankstinio finansavimo lygį. Iš viso per dvejus metus tai sudaro 1 mlrd. EUR (500 mln. EUR 2015 m. ir 500 mln. EUR 2016 m.).

1.6. Kalbant apie 2007–2013 m. laikotarpį, Komisija siūlo tinkamoms finansuoti išlaidoms, skirtoms apskaičiuoti Graikijoje įgyvendinamų veiksmų programų tarpiniams mokėjimams ir galutiniams likučiams, taikyti 100 % lygią didžiausią bendro finansavimo normą ir anksčiau atlikti likusius 5 % ES mokėjimų, kurie paprastai atliekami užbaigus programas. Tai reikštų, kad 2015 m. būtų papildomai skirta apie 500 mln. EUR ir 2016 m. dar 500 mln. EUR lėšų.

2. Pastabos

2.1. EESRK pritaria Komisijai, kad Graikijai būtina skirti papildomų finansinių išteklių, kurie padėtų atnaujinti investicijas, skatinančias tvarų augimą. EESRK jau anksčiau yra pateikęs pasiūlymų, kaip siekti šio tikslo visose šalyse ir teritorijose, turinčiose biudžeto sunkumų, skolų arba aukštą nedarbo lygį⁽²⁾.

2.2. EESRK mano, kad Komisijos pasiūlymas, kurį ji pati laiko išimtinu ir kuris šiuo metu yra svarstomas Europos Parlamente, neatitinka tikslų, kurių juo siekiama. Šios pagalbos tiek finansiniu, tiek ir jos skyrimo tvarkos (išankstinis numatytų išteklių skyrimas) požiūriu nepakanka viešųjų investicijų poreikiams Graikijoje patenkinti ir atkurti jos gamybos sistemos konkurencingumo ir užimtumo lygį. Skaiciuojama, kad pradėjus taikyti naują reglamentą grynųjų lėšų padaugės apie 2 mlrd. EUR. Tai, žinoma, didelė suma, tačiau ji nebus papildoma ir ją išlygins atitinkamai sumažėsiantys vėlesniems metams (2018 ir 2020 m.) numatyti ištekliai.

2.3. EESRK ne kartą pabrėžė savo nuomonėse, kad jei Komisija nori padėti Graikijai, ji turi šiai šaliai skirti gerokai daugiau papildomų išteklių šiuo tikslu sukuriant naujas investicijų programas arba labai sumažinant bendro nacionalinio finansavimo dalį, kurios reikalaujama norint gauti struktūrinių fondų finansavimą 2014–2020 m. veiksmų programoms.

2.4. EESRK taip pat reiškia susirūpinimą, kad vėluojama pradėti įgyvendinti naują struktūrinių fondų programą. Pagal sanglaudos politiką Graikijai 2014–2020 m. laikotarpiu numatyta iš viso skirti apie 35 mlrd. EUR. Dėl sudėtingos ne tik ekonominės, bet ir politinės padėties Graikijoje kyla daug abejonų priimant investicinius sprendimus, taip pat esama administracinio vėlavimo atvejų, dėl kurių Graikija negalėjo pradėti procedūrų, būtinų norint pasinaudoti naujo 2014–2020 m. programavimo laikotarpio lėšomis.

⁽²⁾ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tam tikrų finansų valdymo nuostatų, taikytinų tam tikroms valstybėms narėms, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (COM(2011) 482 galutinis – 2011/0211 (COD)) (OL C 24, 2012 1 28, p. 81).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tam tikrų finansų valdymo nuostatų, taikytinų tam tikroms valstybėms narėms, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų ar kurioms tokie sunkumai gresia, iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (COM(2011) 481 galutinis – 2011/0209 (COD)) (OL C 24, 2012 1 28, p. 83).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tam tikrų finansų valdymo nuostatų, taikytinų tam tikroms valstybėms narėms, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo (COM(2011) 484 galutinis – 2011/0212 (COD)) (OL C 24, 2012 1 28, p. 84).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui, kurių veiklos gairės pateiktos Bendroje strateginėje programoje, bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui ir Sanglaudos fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2011 (COM(2011) 615 *final* – 2011/0276 (COD)) (OL C 191, 2012 6 29, p. 30).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006 (COM(2011) 612 *final* – 2011/0274 (COD)) (OL C 191, 2012 6 29, p. 38).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl konkrečių su Europos regioninės plėtros fondu ir investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (COM(2011) 614 *final* – 2011/0275 (COD)) (OL C 191, 2012 6 29, p. 44).

2.5. EESRK nerimauja, kad šie vėlavimai, taip pat griežto taupymo priemonės, kurias ES reikalauja taikyti, kad būtų patvirtintas trečiasis pagalbos planas, ir dėl kurių neišvengiamai sumažės investicijoms skirtos viešosios lėšos, turės įtakos fondų nustatytoms kitų metų ir viso laikotarpio iki 2020 m. išlaidų programoms.

2.6. Šiuo metu didžioji dalis Graikijoje įgyvendinamų projektų yra finansuojami 2007–2013 m. programavimo laikotarpio lėšomis. Pagal naujausius tyrimus, iš 2007–2013 m. laikotarpiui skirtų lėšų dar yra likusi 1,5–2 mln. EUR suma, kuri, jei nebus panaudota, turėtų būti grąžinta. Atsižvelgiant į ypatingą Graikijos padėtį, Komisija galėjo savo pasiūlyme numatyti galimybę pratęsti nustatytus išlaidų ataskaitų teikimo terminus (nuo $n+2$ iki $n+3$).

3. Išvados ir rekomendacijos

3.1. EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui ir jį remia, nors mano, kad jo nepakanka. Iš tiesų, remdamasis daugelyje savo nuomonių pateiktomis rekomendacijomis, Komitetas mano, kad Europos institucijos ir valstybės narės turi sukurti išsamesnę ir veiksmingesnę, nei iki šiol pasiūlyta, pagalbos programą sunkumų patiriančioms euro zonos šalims, visų pirma Graikijai. Reikėtų, be kita ko, lanksčiau taikyti naują Europos mokesčių ir biudžeto valdymo politiką, padidinti išteklius, skirtus finansavimui iš Europos investicijų banko (EIB) ir Europos investicijų fondo (EIF) pagal J.-C. Junckerio planą, taip pat veiksmingiau derinti ir koordinuoti išteklius, skirtus kitoms ES politikos sritims finansuoti.

3.2. Apibendrinant, be jau pirmiau pateiktų rekomendacijų, reikėtų: a) pasiūlymą (panaikinti Graikijai taikomą bendrojo finansavimo dalį) taikyti visam 2014–2020 m. laikotarpiui; b) paspartinti ir pradėti anksčiau įgyvendinti J.-C. Junckerio plano veiksmus Graikijai, kad taikant abi priemones pavyktų atgaivinti ekonomiką, paskatinti vystymąsi ir užimtumą; c) supaprastinti, o NE apsunkinti, administracines procedūras; d) sukurti Komisijoje jungtinę darbo grupę, kuri teiktų pagalbą ir padėtų Graikijai įvairiais etapais panaudoti skirtingų struktūrinių fondų lėšas; e) apsvarstyti galimybę taikyti šias ar panašias priemones kitoms nuo krizės nukentėjusioms ir toliau sunkumų patiriančioms šalims, kuriose nedarbas yra aukštesnis už Europos vidurkį, kartu užtikrinant tinkamą kontrolę.

Briuselis, 2015 m. spalio 8 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*
